

PAŽYMA

DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-L881 40, 46-1 IR 74 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-5273(2) (TAP-22-1194)

(Vyriausybės išvada Seimui)

2022-06-28 Nr. NV-1873

Vilnius

Projekto teikėjas – Energetikos ministerija

Projekto tikslas – nepritarti Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-L881 40, 461 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-5273(2) dėl nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Dabartinė situacija:

Seimo narių grupės parengtame Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-L881 40, 461 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIP-5273(2), siūloma nustatyti, kad elektros vartotojas, vartojantis elektrą iš skirstomųjų tinklų, perkantis elektrą iš paskirstytos elektros energijos gamintojų, gaminančių elektros energiją iš AEI ir tiekiančių elektrą į skirstomuosius tinklus, turi mokėti tik už elektros skirstymo paslaugą, bet neturi mokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminę paslaugą ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (VIAP), jei paskirstytos elektros energijos gamintojas nėra finansuojamas lėšomis už VIAP energetikos sektoriuje teikimą. Tokiu keitimu būtų siekiama priemonėmis paskatinti paskirstytosios elektros energijos gamybos iš AEI plėtrą, taip užtikrinant greitesnę paskirstytos elektros energijos gamybos iš AEI plėtrą, greičiau augančią Lietuvos energetinę nepriklausomybę, greičiau mažėjantį elektros energijos importą, sudaryti geresnes galimybes AEI plėtrai be tiesioginės valstybės paramos.

Teikiamu nutarimo projektu siūloma nepritarti įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- Sistemos operatoriaus sąnaudos yra įtraukiamos kaip atskira papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos, t. y. sudaro dalį perdavimo paslaugos kainos (tarifo). Kiekvienas elektros energijos vartotojas prisideda prie elektros energijos sistemos veikimo užtikrinimo sąnaudų padengimo, todėl, padarius išimtį kuriai nors elektros energijos vartotojų grupei, tos grupės dalį sąnaudų turėtų padengti likę elektros energijos vartotojai. Tokiu būdu siūlomas reguliavimas pažeistų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos nuostatas, kad mokesčiai už naudojimąsi tinklais turi būti taikomi nediskriminuojant, taip pat, priėmus siūlomus pakeitimus, būtų didinama finansinė našta likusiems elektros energijos vartotojams;
- Reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnio 1 dalyje taip pat nustatyta, kad „metodas, naudojamas tinklo mokesčiams nustatyti, nešališkai remia visos sistemos efektyvumą ilguoju laikotarpiu, taikant kainų signalus vartotojams ir gamintojams, ir visų pirma taikomas taip, kad nebūtų teigiamai ar neigiamai diskriminuojama elektros energijos gamyba prie skirstymo lygmens ir prie perdavimo lygmens prijungtais įrenginiais“. Kadangi Įstatymo projektu siūloma atleisti nuo mokėjimo už nurodytas paslaugas elektros energijos vartotojus, vartojančius elektrą iš skirstomųjų tinklų iš paskirstytosios elektros energijos gamybos, būtų sukurtos palankesnės sąlygos gamybai prie skirstomųjų tinklų, todėl, toks reguliavimas prieštarauja nurodytai Reglamento (ES) 2019/943 nuostatai;
- Papildomai pažymėtina, kad Vyriausybės 2022 m. balandžio 13 d. nutarimu Seimui pateiktas atsinaujinančios energetikos „proveržio paketas“, kurį priėmus bus sukurtos palankesnės sąlygos AEI naudojančių elektros energijos gamybos įrenginių plėtrai, o tai tiesiogiai prisidės prie įstatymo projektą parengti paskatinusio siekio.

Projekto esmė:

Nepritarti Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-L881 40, 461 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-5273(2) dėl nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Derinimas – nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Teisingumo ministerijai, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir Konkurencijos tarybai. Į Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ir Konkurencijos taryba pastabų neturėjo.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė esminių ir tikslinamojo pobūdžio pastabų, kurias siūlytina įvertinti.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (III).

Vyresnioji patarėja
Dulaitienė

Šarūnė Navickaitė-